

Kraftsamling på Karolinska:

Internationell djupdykning i trippel-negativ bröstcancer

Bröstonkologer från nio länder deltog när Karolinska Universitets-sjukhuset för första gången bjöd in till ett preceptorship inom bröstcancer. I fokus stod trippelnegativ bröstcancer (TNBC), en gång en subtyp med få behandlingsalternativ och dyster prognos, nu ett fält i snabb utveckling. Under två intensiva dagar fick deltagarna fördjupa sig i föreläsningar, case-diskussioner och studiebesök.

Det finns ingen etablerad svensk översättning av "preceptorship", men det brukar beskrivas som en strukturerad och tidsavgränsad insats för kompetensutveckling där erfarna experter handleder och ger stöd till kolleger i syfte att stärka klinisk färdighet, professionell trygghet och självständighet inom ett specifikt område.

Ett digert program

Som värd stod Andri Papakonstantinou (bilden), sektionschef och överläkare i onkologi vid Karolinska Universitetssjukhuset, som utformat programmet i samarbete med kollegan Theodoros Foukakis, professor i onkologi, överläkare och ordförande i nationella vårdprogramgruppen för bröstcancer.

– Det har hänt otroligt mycket inom TNBC på bara några år, säger Andri Papakonstantinou. Från att ha haft kemoterapi som i princip enda behandlingsmöjlighet har vi nu fått flera nya alternativ som påtagligt förbättrat prognosen för våra patienter.

De behandlingsmöjligheter som tillkommit på senare år är dels immunterapi som sedan 2022 också kan ges vid primär sjukdom, PARP-hämmare för patienter med BRCA-mutation och, vid metastaserad sjukdom, anti-kroppsläkemedelskonjugat. Men det digra programmet sträckte sig långt bortom de nya läkemedlen.

– Vi ville belysa TNBC ur flera vinklar, säger hon. Det handlade om allt från omics, AI-bildanalys och kontrastförstärkt mammografi till theranostics, onkofer-

tilitet och värdet av fysisk träning vid TNBC – för att nämna några exempel.

Programmet var ambitiöst och speglade både bredden och djupet i dagens TNBC-vård. Förutom biologi, biomarkörer och läkemedelsbehandling – såväl neo-adjuvant som adjuvant och vid metastaserad sjukdom – avhandlades också teman som genetisk ärftlighet, kirurgiska överväganden och kontaktsjuksköterskans roll. Specifika sessioner ägnades åt läkemedelsutveckling, potentialen av nya radiofarmaka, AI-baserad precisionspatologi och det för Sverige tämligen unika bröstcancerregistret.

– Vi ville visa upp hela bredden av Karolinskas approach till bröstcancer i allmänhet och trippelnegativ i synnerhet, säger Andri Papakonstantinou. Vi jobbar väldigt teambaserat och multidisciplinärt. Våra patienter kommer till ett och samma ställe oavsett om de ska träffa en kirurg, onkolog eller radiolog. Vi har också ett nära samarbete mellan sjukhus och universitet – klinik och forskning samverkar, och det är en fördel att vi sitter så nära varandra geografiskt.

Internationellt möte

Arrangemanget samlade bröstonkologer från Sverige, Finland, Tjeckien, Österrike, Portugal, Rumänien, Bulgarien, Polen och Ungern. Återkopplingen från deltagarna har varit starkt positiv.

– Flera uttrycker intresse för fortsatt samarbete och för att komma hit för "shadowing", alltså ett slags

Bröstonkologer från nio europeiska länder deltog vid utbildningstillfället som utformats av Theodoros Foukakis och Andri Papakonstantinou, båda i blå kavajer i främsta raden.

”Det har varit oerhört givande att tillsammans med kolleger från olika länder få veta mer om hur patienter behandlas här i Sverige och att ta del av real-world-data från kliniken. Särskilt intressant var det att lyssna till Irma Fredrikssons föredrag om TNBC-studier i det svenska bröstcancerregistret.”, säger Miloš Holánek, docent och bröstonkolog vid Masaryk Memorial Cancer Institute, Brno i Tjeckien.

”Jag har fått lära känna en massa trevliga och kunniga människor som jag hoppas kunna behålla kontakten med. Höjdpunkten för mig som kirurg var nog när Hanna Fredholm talade om 'Considerations in surgery in TNBC', särskilt resonemanget om resektionsmarginaler vid bröstbevarande kirurgi efter neoadjuvant cytostatikabehandling, att 'no tumour on ink' är tillräckligt”, säger Carmen Leser, överläkare vid senologiska avdelningen på AKH Wien och forskare vid Medizinische Universität Wien, Österrike.

Nya behandlingsalternativ vid TNBC

Vid primär TNBC:

- Immunterapi

För patienter med PD-L1-positiva tumörer har tillägg av immuncheckpoint-hämmare till cytostatika, neoadjuvant och adjuvant efter operationen, visat på förbättrad överlevnad och minskad risk för återfall.

- PARP-hämmare

Patienter med nedärvd BRCA1/2-mutation och hög återfallsrisk kan ges adjuvant behandling med PARP-hämmare efter kirurgi och cytostatika.

Vid metastaserad TNBC:

- Immunterapi

Patienter med PD-L1-positiva tumörer kan behandlas med immuncheckpoint-hämmare i kombination med cytostatika, något som visats ge förlängd progressionsfri och total överlevnad.

- Antikroppsläkemedelskonjugat (ADC)

Trastuzumab deruxtekan leder till förbättrad överlevnad jämfört med cytostatikabehandling hos patienter med HER2-låg metastaserad TNBC.

Sacituzumab govitecan leder till förbättrad överlevnad jämfört med cytostatikabehandling hos patienter med metastaserad TNBC. Antikroppen är riktad mot Trop-2, ett protein som överuttrycks på ytan av vissa solida tumörceller, däribland vid TNBC.

praktik där man auskulterar hos en av kollegerna här på Karolinska, säger hon. Det ser jag som ett fint kvitto på att vi gjort något värdefullt.

Så här i efterhand kan Andri Papakonstantinou konstatera att det inte är någon liten uppgift att anordna ett internationellt preceptorship.

– Det har varit väldigt mycket jobb, men också otroligt roligt, säger hon. Både att möta kolleger från andra länder och att få utbyta idéer över disciplingränserna inom Karolinska-sfären – vi hinner ju sällan ta del av varandras kunskaper i vardagen.

Huruvida det blir en repris på det uppskattade initiativet är ännu oklart.

– Just nu pustar vi ut, men vi ska utvärdera – och det är inte alls omöjligt att vi gör det igen.

Till den eller dem som överväger att arrangera något liknande har hon åtminstone två konkreta råd:

– Börja i god tid! Och gör det i team – det här hade aldrig gått att genomföra ensam.

Look Beyond Borders – Preceptorship on Triple-Negative Breast Cancer hölls den 26–27 mars 2025 och genomfördes med stöd av Gilead Sciences.

Text **PETER LUNDSTRÖM**
Medicinsk skribent
peter.lundstrom@progresspr.se